

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.10

Pol leta 0.20

Četrt leta 0.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslušnicah“ se plačuje enredno ali redno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večer črke po prostoru

SOČA

Posredne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Cassarma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16. I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcom in drugim nepremočnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Volitve.

Zopet bo treba slovenskim možem, da stopijo na volišče in si izberejo zastopnika v deželni zbor namesto odstopivšega g. Fr. Povšeta, ki je mnogo let zastopal goriške posestnike v deželnem zboru. Uradni list za Primorje, „Osservatore Triestino“, prinesel je v svoji številki od 18. t. m. razglas vele-slavnega c. k. namestništva v Trstu, s katerim se naznanja, da dopolnilna volitev enega poslanca iz trgovske in kupčijske zbornice v Gorici namesto umrlega Viljelma pl. Ritterja bo 15. okt. t. l., dopolnilna volitev enega poslanca v I. volilnem okraju velikega posestva pa 17. oktobra, ki pride v soboto. Ob enem je prinesel rečeni uradni list imena onih velikih posestnikov, ki volijo v I. okraju. K temu okraju pripada mesto Gorica, okrajna glavarstva: okolica goriška, Tolmin, Sežana ter iz gradiškega okrajnega glavarstva občine: Devin, Doberdob, Biljana, Dolenja in Medana. V tem okraju volijo tudi tisti, ki imajo nekaj posestva v I., nekaj pa v II. okraju (v Furlaniji), ako plačujejo več zemljiškega davka v I. negu v II. okraju in ako znaša ves zemljiški davek brez vojskne doklade najmanj 50 gld. na leto. Tem bolj pa imajo pravico voliti v ti skupini oni, ki plačujejo ves davek v I. okraju, če tudi v različnih davkarjih.

Imena volilcev, kakor jih je uradni list objavil, prinaša „Soča“ na drugem mestu. Vsak veleposestnik ima pravico zahtevati, da se izbrše iz imenika vsakdo, ki bi bil sprejet vanj, ne da bi imel k temu postavne pravice. Tako sme tudi vsakdo, ki ni sprejet v imenik, zahtevati, da se sprejme, ako meni, da ima do tega postavno pravico. To zahtevati pravi se reklamovati svojo volilno pravico; to se more goditi s pisмено prošnjo, pisano v domačem jeziku, ki se odpošlje po pošti velesl. c. k. namestništvu v Trst. Ako se prošnja izbršati, mora se navesti razlog, n. pr. da je v sodnijski preiskavi ali v zaporu, da je posestvo prodal itd. Kdor pa hoče biti vpisan med volilce, naj dokaže, da plačuje najmanj 50 gld. zemljiškega davka. Dotično spričevalo (izkaz) dá mu davkarija brezplačno in brez koleka. Posebno tisti posestniki, ki plačujejo davek pod več davkarij, pa nikjer po 50 gl., morajo zahtevati tako izkaze in reklamirati svojo volilno pravico, ker vsi taki so izpuščeni. Reklamirati se mora o pravem času, t. j. v 14 dneh po danem zgore omenjenem razglasu. Reklamacije, ki se pozneje uložijo, se zavrnejo. Zadnji dan za letošnje reklamacije bo 2. oktober (v petek); kdor tisti dan prošnjo uložijo,

njemu se prošnja sprejme; kdor jo uložijo drugi dan, se mu zavrne. Opomniti pa je treba, da je vse eno, naj uložijo kdo reklamacijo neposredno v Trstu ali pa na domači pošti, ker obrok se šteje do tistega dne, ko se prošnja na pošti uložijo, in ne do tistega dne, ko dojde v Trst.

Slovenci! veleposestniki! volitev v deželni zbor je važnejša nego je bila v državni zbor, ker v državnem zboru ima desnica tudi brez našega kneza večino, v deželnem zboru pa imajo Slovenci še le tedaj enako glasov z drugimi, ako so vsi edini. Ako zgubijo Slovenci eden glas, je po njih; drugi sklepajo potem lahko tudi brez njih in proti njim, kar bi bilo prav gotovo v gmotno škodo slovenskim veleposestnikom. Zato naj vsakdo zahteva volilno pravico, ako mu gre, in naj svojo pravico izvršuje ter naj voli poslanca, za katerega se posestniki zjedinijo v sporazumu z voljavnimi rodoljubi.

Slovencev romanje v Prago.

(Dalje.)

Ogledali smo si nekoliko znamenitosti mesta, oglejmo si zdaj nekoliko še Pražane. Naš dnevni red v prvih dneh je bil natančno določen od praškega slavnostnega odbora in dobili smo v ta namon ti skano programe v češkem in slovenskem jeziku. Naš dnevni red je bil sledeči: Zjutraj ob 9. uri zbrali smo se v „meščanski besedi“. To je poslopje, ki so ga češki narodnjaki sami si postavili. Poslopje ima v najemu gostilnar, a nekatere dvorane so odločene samo za ude „meščanske besede“. V teh prostorih smo se slajali. Iz „besede“ šli smo ogledavat mesto. Vodili so nas Čehi, med katerimi naj posebno omenim g. Eckerta, duhovnika, dr. Čihalka, zdravnika in dr. Ettel-na, sodnijskega uradnika. Prvi je tolaščil znamenitosti v češčini, drugi slovenski, tretji hrvaški. Ti trije gospodje niso nas zapustili od jutra do večera. Z nepopisno prijaznostjo so povsod skrbeli za nas. In bili so v resnici kos svoji nalogi: poznali so Prago in nje zgodovino nadrobno. Hodili smo po mestu do 2. ure popoldne, potem obed, zatem zopet ogledovanje mesta, ob 7. uri gledišče, po tem zopet večerna zabava v besedi. Tu smo preživeli prekrasne ure. Pri večerji imeli smo ali godbo, ali petje. Godbo je preskrbela privatna kapela g. Novaka. Peli so pa udje pevskega društva „Hlahol“ in „Live“. „Hlahol“ ima neko posebnost, takozvano „kitaro“, kar

nam je napravilo veliko zabave in užitka. Pevci kitare pojó na neki poseben način; zdi se, da godejo samo instrumenti. Dolgo nisem hotel verovati, da vse te glasove pevci izvajajo le z usti, brez pripomočka kakšnegakoli. Mi se nismo mogli preuditi tej „godbi.“ A pevci so pa tudi taki, da je le v Čehih kaj takega mogoče; njih piano, forte, crescendo, decrescendo je tako mojstersk, da enacega nisem še slišal. Zraven tega smo imeli tudi priliko ališati v „besedi“ nekatere operne pevce česke, ki so nas razveselili s prekrasnimi samospeli. Vmes pa so švigale izvrstne napitnice v raznih slovanskih jezikih: v češčini, v poljščini, v hrvaščini in v slovenščini. Hrvatje so se izkazali kot izvrstni govorniki, tudi nekateri naši so se vrlo obnesli. Ali meni ni do tega, da karakterizujem nas, nego Čeha. Čehov in Čehinj je bilo v „besedi“ vsak večer polno, zbirali so se tam nam na čast. In govorili so nam iz polnega bratskega srca. Vredno je, da tudi Slovenci beró vsaj nekatere njih govore, da iz njih zajemajo slovansko navdušenost in da si krepčajo čut vzajemnosti.

Pozdravil nas je prvi večer priščno in prekrasno g. Eckert. Mož je dovršen govornik. Pri začetku omenil je, kako je v davnih časih slovela nadveštavska stolica, tako, da so jo imenovali „zlato“ Prago. To zlato pa je v teku let obledelo, in Prago je padla vedno bolj in se je narodu odtujevala. A „Praga je zopet zlata Praga, je srce, ponos in kruna našega probujenega naroda, kakor starodavne dni lesketá se zopet „mátička“ naša v zlatu.“ In ne zavesti in domoljubja, in milijo. Čeških in slovanskih ji vroče bijejo naproti. In danes pozdravljamo v narodni matere Pražne mile in oenjene romanje z daljnih končin slovanskih. — Zlata Praga privija danes k srcu svojemu deco skupne matere Slave od daljnega juga. Dobro nam došli, dragi bratje Slovenci, pozdravljeni nam v mestu Libuše, pozdravljeni v „meščanski besedi“, ki je skupno središče domoljubnega občinstva praškega. Kakor sokoli prileteli ste k nam, pogledat to našo in vašo zlato Prago, prileteli na to zemljo, ki je napojena s krvjo in potem s solzami naših očetov, v to mesto, katero je sezidala in posvetila tisočletna zgodovina naroda českega. Prišli ste ogledat naše življenje, naše prebujenje, naše delo, naše narodne boje, in posebno razveselit se v veličastnem, zlatem hramu česke Talije, ki si ga je narod sam sebi postavil. Srca naša letela so vam naproti, kakor hitro je po vaših gorah zazvenel klic: „v zlato Prago!“ In danes se radujemo, da vas moremo kot brate pritiskati na srce in vas poveličevati

LISTEK.

Školj sv. Pavla pod Čavnom.

Želja „Sočinega“ dopisnika izpod Čavna, da bi ogledal strokovnjak znamenito mesto pri sv. Pavlu, Tabor, izpolnila se je. V nedeljo 20. t. m. zjutraj ob 6. uri odšel je iz Seia g. profesor Rutar iz Spljeta v družbi g. prof. Berbuča in razumnega mizarja Fr. Ravčarja iz Sela po najbližnjem potu skozi Gojače k sv. Pavlu, da si ogledajo tam zidovje in ostanke iz neznanih časov. Pot je strma in zelo kamenita, vendar v eni uri časa dospela je trojica do prvega cilja, do školja sv. Pavla.

Prvi ogled veljal je obokom ali „velbom.“ Tu je stolp poleg školja na južno-zahodni strani, zidan tako, da obdaja strmo stran školja od treh strani. Prvi pogled kaže, da je imel stolp namen braniti dohod s školja dol do studenca, ki izvira izpod školja na istem mestu, kjer stolp stoji. Stopnice, vsekane v strmo školjevo stran, služile so po tem takem v to, da so prebivalci tega v zgodovinskem oziru preimennitnega mesta po vode hodili, ne da bi jih mogel sovražnik v nevarnih časih nadlegovati. V zidovji tega stolpa, ki je še za kako polovico ohranjen, ni poznati nobenih okenskih znamenj ali škrbin za streljanje, pač pa so kake 3 ali 4 metre od tal od znotraj

luknje za tramove. Pri tleh je potem obok (velb), od znotraj kaka dva metra visok, od zunaj deloma zasut; očitno služil je v to, da se je studenčnica skozi-nj odtekala. Studenec je še dandanes na onem nestu, toda vode ima malo, kar je naravno, ako pomislimo, da je sedaj Čaven od školja naprej do vrha povsem gol. Kar je posebno še znamenito na tem stolpu, je to, da je zidan redno in trdno; ako si zid natančneje ogledaš, vidiš, da ni bilo kamenje — vse sednje velikosti — nikdar z butom ali kladivom obdelano, in vendar je zid gladek. Malta je trda, kakor da bi bila iz cementsa.

Kakih petdeset korakov od tu pride se po jako strni stezi sedaj na školj, a izvestno je, da nekaj ni bilo mogoče po tej stezi navzgor, kajti poleg strmine varoval je to stran in ves školj dva metra debel zid, ki je bil zidan ob školjevem robu. Školj sv. Pavla vzluguje se od drugega sveta kakor kakošna naravna trnjava; strme, navpične, skalnate stene obdajajo ga od vseh strani, tako da je planjava na tem školji loena od drugega sveta in nedosegljiva; le na dveh ali treh mestih dojde se sedaj nanj po strmih, nevarnih stezah. Jedina lahka in nenevarna pot je na gojni školjevi strani, kjer so bila glavna vrata te navne in umetelne trdnjave. Mesto glavnim vratom zné tri metre dolg in 30 centimetrov širok jarek, v ivo skalo vrezan, ki svedoči, da so se vrata vzdigovala in zopet dolj spuščala. Pred temi durmi so

znamenja stopnic, ki so bile v skalo vrezane, na obeh straneh stopnic pa so znamenja kolovoza, t. j. po kolesih v skalo vdolbljenih tirov. Od tod peljala je pot poleg školja proti Čavnu na sedanjí gojaški pašnik, kjer se je delila na dve strani: jedna peljala je vstric gore proti Kamenjam, druga isto tako proti Vitovljam; za edno in drugo dobijo se še dandanes sledovi. Da prehoš školj po dolžini, potrebuješ 5 do 10 minut, dočim je na najožjem mestu kakih 100 sežnjev širok. Sedaj je večinoma obraščen s travo, le razvalne debelega zidu, s kojim je bil obkoljen, in drugih zidališč molijo v zrak. Čudno je, da ne zapaziš nikjer obdelanega kamenja, niti na zidu niti drugod; zdi se, da ljudstvo, ki je to zidalo, ni poznalo kladiva in buta. Izjemo delajo razvaline cerkvice sv. Pavla, ki je pa stalno iz novejšje dobe.

Vsa ta trdnjava na školji sv. Pavla, obdano okrog od 2 metra močnega zidu, delil je poprečen zid, ki je skoro v sredi školja stal ter ga z ozirom na dolgot v skoro jednaka dela dvojil. Dolenji je bil po naravi močnejši in nepremagljiv, dočim pojema visokost strmih sten gorenjemu, planejšemu, in s to tudi varnost pred sovražnikom. Na slednjem razprostrta se proti zahodu ležoča ravan, rahlo nagnjena od dveh strani proti sredini. Tu zaslediš lahko znamenja dvanajsterih ulic in razvalinskih preostankov, katere trava prepreda. Za temi proti vzhodu vidiš razvaline cerkvice sv.

kot vrle junake, ki stojite na slovanski straži na bregih Adrije, pod velikim Triglavom, v beli Ljubljani in na bregovih Mure, Soče, Save in Drave. Dobro poznamo vaše hrepenenje in trpljenje, dobro poznamo in opazujemo tist obrambni boj, ki ga junaški bijete v slovanskih Termopilah na jugu proti dvema močnima neprijateljskima kerdeloma. Saj je tudi naš narod imel in še ima takšno hrepenenje in trpljenje, bije tist boj kakor vi, to je sveti boj za obrambo maternega jezika slovanskega v šoli in v javnem življenju in za ljubezen do domovine. Zajemajte torej, dragi bratje, k temu boju novih moči na prsih matere Prage. Saj tudi pri vas zgodil se je enak čudež kakor pri nas, tudi vaš narod še nedavno pozabljen, neznan, med mrtve štet, je vstal od mrtvih in se s krepko močjo poganja za pravice, ki mu tičejo po božjih in svetnih postavah. To čudovito vstajenje vašega in našega naroda nam daje poročstvo, da skupni naš boj pripelje do zmage. Vemo pač dobro, da je vaš boj brez primere težji nego naš, da je solnce vaše svobode še vedno zakrito s črnimi oblaki; a vaša goreča ljubezen do naroda razpodi vse te oblake. Nam Slovonom tiče bodočnost! Naroda, ki je zavoden, ki svoja prava tako krepko brani, kakor vaš, takega naroda ni mogoče zatreti. Narod, ki se ponasa s apostolskim Slomšekom in pesnikom Presirnom, je po božji previdnosti še k velikim rečem poklican. Ograjte se tedaj, bratje Slovenci, na sri drage nam slovanske matere Prage. Naj vas spomeniki češke slave, s katerimi se ona ponasa, naj vas živo bitje našega narodnega življenja, naj vas naša ljubezen okrepi k daljnemu blagoslovljenemu delovanju v korist ljubljenu narodu. Podajmo si k delu roke, slozimo se, ljubimo se!

(Dalje.)

Resna beseda o trgatvi našim vinogradnikom.

Letos smo se o dobri vinski letini vsi zmotili; še pred dobrim mesecem smo upali, da bode vinski pridelek po mnogih krajih naše dežele vsaj dober, ako ne prav dober. Ali žalibog, ni jedno ni drugo se ni uresničilo. Celo drugo polovico meseca avgusta in prve dni septembra je neprenehoma deževalo; poleg tega oile so velike plohe združene z močnim vetrom, ki so vsem pridelkom, posebno pa grozdju močno škodovali. Po več krajih bila je več ali manj toča, katera, kakor pravi narodni pregovor, škoduje, ako jo v rjuhi čez polje nese. Vsled teh nezdod je počelo grozdje močno gniti, namesto da bi se lepo razvijalo in zorelo. Zraven tega se je letos v naši deželi „Peronospora viticula“ ali, kakor je naš narod to bolezen krstil, „rija“, povsod tako močno razširila, da so skoro vse trte pred časom perjo izgubile, vsled česar ne more grozdje dobro zoreti niti les za prihodnje leto.

Glavna skrb vsakega vinogradnika mora tedaj biti, da vsaj to, kar je še ostalo, skrbno pobere, da potem zdravo in dobro vino iz mošta napravi. — Ako je treba kje prave čistotice in snage, treba je je gotovo pri trgatvi in potem pri vinski posodi.

Pri trgatvi naj gleda vsak posestnik posebno na to, da ima vsak delavec dve posodi pri sebi in sicer za to, da spravlja v jedno posodo popolnoma

zdravo in zrelo grozdje, v drugo pa bolj gnilo in nezrelo, in da konečno vsako posebej spreša in vsako posebe v posode spravi. Boljše vino naj potem shrani za prodajo, a slabše za domačo rabo; naredi naj tudi iz njega tropinovec, ako ni za rabo. Kdor pa bere ali trga zrelo in nezrelo, dobro in gnilo grozdje skupaj in potem vse skupaj zmečka ali spreša, naj bo prepričan, da ne dobi nikdar poštene kapljice, ampak zdrzgalnico ali panč. Tako vino bode imelo vedno duh in ukus po gnilobi, in tega ne more nobeno sredstvo iz vina odpraviti, in tako vino se vedno težko v denar spravi, in ako se že prodá, dobi komaj polovico one cene, katero ima navadno vino.

Nadalje nahajamo pri mnogih naših posestnikih še drug glavni pogršek, da namreč vinske posode ne čistijo, in prav za voljo tega nastanejo razne vinske bolezni, kakor n. pr.: plesnivo vino, da ima vino ukus in duh po plesnivem sodu, itd.

S kratka, vsak vinogradnik naj skrbi, da se trgatve pazljivo in oprezno vrši, in da potem sprešano tekočino t. j. mošt, spravi v popolnoma čisto in snažno posodo; konečno se sam prepriča, da se vino popolnoma dobro razvije in da ga tudi lahko prodá. Zakaj da se mora pa vino ob svojem času pretakati, hočem „Sočinim“ citateljem drug krat popisati.

FR. ŽEPIČ.

Dopisi.

Iz Podgore, 18. septembra. (Izv. dop.) Dovolite mi na dopis iz Šmartno — Kojšćanske županije v št. 35. Vašega cenjenega lista par resnih besedij. — Proti županstvu podajali smo v zadnjem času dvojne pritožbe — ene zaradi nepravilno razpisanih volitev občinskega starešinstva, zaradi nepostavno sestavljenih imenikov, in sploh v volitvenih zadevah; — druge zaradi nerednega gospodarstva. Teh pritožb niso podpisali samo nekateri napeteži, kakor g. dopisnik dobrohotno imenuje pritožnike, ampak podpisanih je bilo na stotine posestnikov, in med njimi tudi največjavniši možje v županiji, kateri so seveda v stvari tudi najbolj interesovani. Pritožbe v volitveni zadevi sicer niso imele popolnega uspeha, a toliko vendar, da je moral g. župan imenike popraviti in volitev redniše razpisati. Pritožbe zaradi občinskega gospodarstva pa so imele bistveno znamenit in za občino in za davkoplačevalce jako povoljen uspeh, — da je g. župan, kolikor se je dalo v naglici, predelal in dopolnil občinske račune in dnevnike zadnjih let, sprejemši vanje marsikter poprej izpuščen znesek, tako da razkazujejo zdaj računski konec l. 1884 lep dearnični ostank, česar se ni bilo še nadejati takrat, ko so se bili občinarji prvokrat pritožili zoper one račune, ki so bili uže občinarjem po postavi v pregled razgrnjeni, dasiravno so bili še na vse strani pomanjkljivi, nedokoučani, nedokumentovani in sploh taki, kakor bi pri rednem, postavnem gospodarstvu nikakor ne bili smeli biti. Napeteži smo zares bili, a napeteži v takem smislu, kakršen ugaja občnim koristim cele županije. Mi smo v postavnih mejah napenjali svoje žile, da bi dosegli postavne volitve, da bi privédli občinsko gospodarstvo v prepotreben, postaven red.

In v tem zmislu napenjamo tudi še vedno vso svojo delavnost v to, da se nam posrečijo take volitve, katerih izid nam bo poročstvo dobrega gospodarstva v občini, poročstvo boljše, mirniše bodočnosti. Da, v tem zmislu nam je celo dolžnost, sveta dolžnost biti napetežem — in če je spolnimo, vsi zvesto spolnimo, poteče malo več vode po naši Solci do tistih dob, ko se bomo v boljših razmerah vesdili sadu svojega poštenega delovanja. V to nam Bog pomoz!

Kocjancič

Trnovo, 5. sept. — „Corriere“ je omenil v svoji številki od 12. avgusta, da je prišla četa mladeničev (giovanotti) iz boljših hiš goriških na planinski izlet na Trnovo k Nemcem ter je gostoljubnosti iskali v ondotni edini krčmi; pa ljubezniva krčmarica jim jo je odrekla. Našli so jo pa v osebi gozdnega čuvaja Vincenca Santesa (!) in njegove gospé.

Morali so že biti iz boljših hiš, ker „Corriere“ to pravi, ker le iz boljših hiš lahko trumoma popotujejo, in ker tudi na Ajševico so bili nekdanj prišli iz boljših hiš, kakor se sliši. Res je, da jim je pri Nemcih krčmarica gostoljubnost odrekla. Ali kje je znano, kako se ravno pri Nemcih gostoljubcu prejem spousteje, kako že vsak krčmar zavoljo lastnjega dobička ustreza gostom po svoji moči in se izogiba potrpežljivo vsaki nevrščnosti in zameri: imeli je krčmarica gotovo svoje uzroke, da je tako postojala.

Ker so oni povedali v „Corrieru“ svojo, pora tudi „Soča“ povedati našo. Bilo je namreč tako: osem dijakov se je poprej uže zajutra drugod dobro napilo, ter je prišlo upelano po roji in pijači v takem stanu k Nemcem v krčmo ob 10 uri zajutra, da jim je krčmarica gostoljubnost odredila morala. Družega ni treba praviti. Svetajmo pa, naj v prihodnje ne trobijo „Corrieru“ več taki mladiči zoper nas, ker vredni nismo, in naj nastijo

na miru Trnovo in našo slovansko kulturo, ker njihova že tako ni vzgledna.

Iz Brd, 23. sept. — Danes [je bil] za „izlet“ na Vrhovlje prav lep dan, jasen in gorak; vesel ga je bil izletavec vsak. Došli gospodje od treh vetrov, pogrešali so le brate od Sočinih bregov, ki so zaradi sv. birme ostali v Kanali. Tem so čez grape pozdrav poslali.

Po obiskovanji romarske cerkve, zaradi ktere Brici na Vrhovlje pogostoma roma, pregledovali so izletavci načrtano cesto „čez Gradec“ na lici kraja ter so svoje začudenje in obžalovanje izrazili nad slepoto in sebičnostjo, ki tej v narodnem in gmotnem obziru velevažni skladovnici zavire, stavijo. No, pravična in potrebna reč ne dá se za vselej zavreči. Bodimo trdni v nadi, da nam bodo to cesto še uporniki delaži radi, ker jih bo gotovo še srečalo pravo spoznanje.

Gostilničar g. B. B. pa njegova vrla soproga U. pogostila sta izletavce nepričakovano dobro, a vender po nizki ceni. Hvala jima! Ako Bog dá, ponovi se še mnogokrat izlet na Vrhovlje, s katerega se gleda ne le v Sočo šumečo, ampak tudi v morje bliščečo, ne le v dolino Kanalsko, ampak tudi v ravan Ipavsko in planjavo Furlansko. Sklenilo se je, da mora postati prvi ponedeljek po rojstvu M. D. „jour-fix“ za izlet na Vrhovlje, ker tačas je najbolj priložno. Da bi le ne pozabil pratikar tega znamenovati!

Popevalo se je ne le ustmeno, ampak tudi — pismeno; kako je iznajdljiva v višavi narava! Pridi vrh planin, nižave sin!

Politični pregled.

Naš presvitli cesar stopil je 16. t. m., vrnivši se iz Požge, pri Brodu na bosenska tla, kjer je bil prav navdušeno sprejet. Mnogi pripisujejo temu koraku velik politični pomen. Čudno je vsekako, da je istega dne nastala v Rumeliji onkraj Balkana vstaja, o kateri govorimo niže.

Dne 22. t. m. sešel se je prvič novi državni zbor, opat Posselt vodil je kot najstarejši član zbornice prvo sejo. Poslanci storili so obljubo vsak v svojem jeziku. Predsednik je naznanil, da državni zbor slovesno odpre Nj. Veličanstvo na svojem dvoru s prestolnim govorom, katerega težko pričakujejo vsi politiki. Lice se je državnemu zboru mimo prejšnjih let nekoliko predruščilo. Desnica je za kakih 20 članov močnejša, sestavljena je pa tudi sedaj še štirih klubov: s češkega, poljskega, Hohenwartovega in Lichtensteinovega, v kateri je vstopil celo gospod Lienbacher. Hohenwartov klub šteje 40 članov. Združene levice ni več; razbila se je v dva kluba: v nemški in nemško-avstrijski, prvi šteje 47, drugi 71 poslancev, skupaj ima levica tedaj 118, desnica 186 glasov. O Corinijevem klubu ni še ničesa slišati, dosedaj se niti ne vé, ali se ustanovi ali ne. Govori se, da bo drž. zbor do 22. oktobra zboroval, potem se snidejo delegacije in sredi novembra skličejo se deželni zbori. Tudi gosposka zbornica je že zborovala, predsednik ji je doletošnji, grof Trauttmansdorf. Nj. Veličanstvo imenovalo je 14 novih udov, izmed katerih pripada 7 konservativni. 6 srednji in jeden levi ali ustavoverski stranki.

Kakor strela iz jasnega neba presenetela je novica vse evropsko časopisje in vse kroge nadna vest, ki je prišla iz bolgarskega mesta Sofija. Opravitelj ali guverner vzhodnje Rumelije Krestović in njegova vlada bila sta kar čez noč odstavljena. Začasen odbor, kateri je po vsi deželi ustajajo osnoval, vlada deželo, kjer se ni do sedaj vsled teh važnih dogodkov mir kalil. A za to novostjo došla je še važnejša, ki na kratko pové, da je bolgarski knez Aleksander nagloma zapovedal vojsko mobilizovati ter je sklical narodno sebranje (zbor) v dan 22. sept. v Sofijo. Knez je sprejel povabilo časne rumeljske vlade in vojske, naj prevzame vladarstvo vzhodnje Rumelije ter osuje veliko Bolgarijo. Takoj odpotoval je z ministrom predsednikom v Kazanlik, izdal je poziv, v katerem si pridevlje naslov kneza severne in južne Bolgarije ter odpotoval v Plovdiv. Narod ga je povsod navdušeno sprejel ter je pripravljen vse žrtovati, življenje in imetje, da varuje novo Bolgarijo. Telegraph in vse zveze s Turčijo so pretrgane. Vlad-

Pavia, ki je bila v novejši dobi zidana: tam je zvonil še pred 100 leti po pripovedi sedanjih okoličanov cerkovnik Vrtovinski sveto jutro, poludne in „Ave Marijo“. Na dolenjem delu zanimala te bodo „grobnišča“, s travo zaraščen, nekoliko vzvišen prostor v podobni bočnici (elipse), kateri je premer po dolgoti kakih 10, po širokosti pa kakih 5 metrov dolg. Kratko kopanje — daljšega ni čas dopuščal — na tem mestu pokazalo je obzidane oddelke, z navadnimi, okolo dva centimetra debelimi skriljami krite. Zanimivo bi bilo in vredno, da bi se ves ta prostor pravilno razkril, mogoče, da hrani ključ vprašanja, v kateri dobi je tu mesto nastalo. Je-li bila tukaj Noreja, katero učenjaki brezuspešno po južnem Štajerskem zasledujejo? So-li iskali tu zavetja Ambisontiji? — Bog zna. Temu ovalnemu prostoru podoben dobi se tudi na gorenjem delu.

Sedaj pa v črniški Tebor. Tabor je bil nedvojbno zidan ob času turških pohodov v naše kraje. Pri vratih na levi, skozi katera pelje še sedaj pot v taborišče, je skrbina za streljanje in na kamenu nad njo je vsekano število 1473. V tej dobi zidali so stalno kmetje to taborišče, kakor najbrže tudi ono pri Dornbergu, da bi se branili pred krutim Turkom. Imeli so tam v varnosti žito in vino ter hiteli tje, ko so kresovi naznanovali pretečo nevarnost. Tabor imel je štiri stolpe, zidovje je bilo slabotno, in ker ni nobenega znamenja večjemu poslopju med zidovjem, ni misliti, da bi bil stal tu plemenitaški gradič. Vhod v to taborišče bi je le jeden, le na črniški strani bila so še majhna vrstja, koder so ljudje po vodo hodili.

I. B.

no časopisje pripoveduje, da so bile vse velesile s to novostjo iznenadene; mi tega ne verujemo, a uverjeni smo, da je ta novica iznenadila srbskega kralja Milana, ki je bil v toplicah v Avstriji. Tudi rumunski in grški kralj sta se bavila zunaj svojih kraljestev. Vsi trije odpotovali so takoj domov, ko so novost izvedeli. Srbski kralj sklical je precej ministerski svet, ki je trajal pozno v noč. Drugi dan izdal se je ukaz, kateri zapoveduje mobilizacijo in sklicuje skupščino v Niš na 1. dan oktobra. Začasno je odpravljena je tiskovna postava in pravica zborovanja. Ker se je raznesla vest, da si je prisvojila Avstrija Bosno in Hercegovino, namerali so študentje v Belemgradu napraviti protidemonstracijo, a vlada je to zabranila. Vsekako so v Srbiji čudne razmere. Zakaj se je odpravila sloboda tiska in skupnega zborovanja? To so za kralja Milana čudna in slaba znamenja. Tudi v Atenah je razdraženost velika, vlada je zaukazala, naj pridejo dopustniki in drugi takoj k vojski. Vnanji srbski minister razposlal je vladam okrožnico, v kateri naznanja, da ima mobilizacija srbske vojske namen, braniti sedanje razmere na balkanskem polotoku ali paziti na deželno korist, ako bi se razmere predrugačile. Ob enem se poroča iz Rusije, da je nastala v Albaniji ustaja.

Bolgarski knez dospel je pa med tem v Plovdiv ter sprejel po slovesnih zahvalnicah v cerkvah začasno vlado in visoko duhovščino. Sploh vse gre tako, kakor da ni več Turkov na svetu; svet pa zre in — strmi.

Naravno, da zgubljajo vse druge razmere v očigled tem novostim svojo važnost. O Španjskem vprašanju je vse tiho, sploh ne gre to vprašanje niti naprej niti nazaj. Tudi sicilijanski nemiri v Italiji, ki so nastali radi tega, ker vlada v Palermu kolera in so druga mesta zahtevala, naj se pretrga vsaka vez s Palermom, zgublja vsled navedenih novostij svojo važnost. Jednako godi se velikim pretepom pri volitvah v Parizu in demonstracijam v Haagu.

Domače in razne vesti.

Cesarična Štefanija zapustila je preteklo nedeljo Miramar, kjer se je več tednov mudila, ter se je odpeljala na Dunaj. Pred odhodom poklonile so se ji višje oblasti; a tržaško in okoličansko ljudstvo priredilo je visoki gospoj na postajah presrečno poslovlje. Cesarična bila je vidno ginena pro presrečni udanosti, katero je pokazalo zvesto prebivalstvo v Trstu in v okolici nje in cesarski hiši. Italijanski glasili „Independente“ in „Alabarda“ nisti niti omenili, da je cesarična počastila primorsko deželo.

Imenik veleposestnikov, ki bodo volili 17. oktobra t. l. v Gorici enega poslanca v deželni zbor goriški namesto odstopivšega g. Fr. Povšeta, razglašen v uradnem listu primorskem v številki od 18. t. m., obsega naslednja imena:

Abram Alojzij, Tupelče; Attems grof Sigismund, Podgora; Bader Alojzij, Gorica; Bandel Alojzij, Komen; Bartoli Andrej, Trst; Bartolomej pl. Ivan, Solkan; Bassa pl. Ernest, Gorica; Batič Jožef, Cesta; Batič Miha, Šempas; Bianchi baron Lenard, Rubije; Bianchi Teresa vdova, Ajdovščina; Bizjak Janez, Kneža; Bolaffio Jožef, Ajdovščina; Boekmann vitez Adolf, Gorica; Bolko Ana, Černiče; Bolko Anton, Gorica; Bolko Leopold Antonov, Černiče; Bosiziovit Ivan, Gorica; Bruna Anton, Nabrežina; Casagrande Angel, Ajdovščina; Čehovin Florijan, Gabrije; Cemerich Amalija in Facchinetti Eliza sestre Koller, Visinada v Istri; Cernetič Jožef, Šempas; Cerne Anton, Tomaj; Cibej Franc, Ajdovščina; Kocijančič Ivan r. Jožefa, S. Lorenc pri Nebljem; Kocijančič Alojzij r. Petra, Salimbergo; Coronini grof Artur, Karol, Alfred in grofica Matilda, Grafenberg; Coronini grofinja Karolina rojena baronica Ritter, Grafenberg; Coronini grof Franc, St. Peter; Cosolo Ivan, Trst; Cotič Franciška, Dolenje Cerovo; Cotič Jožef, Cerovo; Kumar Ivan r. Jožefa, Gorica; Cicigoj Jožef r. Jožefa, Solkan; Kristančič Anton r. Antona, Kozarna; Darbo Anton in Eliza, Gorica; Degrazia baron Gotfrid, Gorica; Dilena Marija rojena Sfiligoj, Krk (Veglia); Dolijak pl. Karol, Gorica; Dolijak Franc Antonov, Grgar; Drosghig Stefan in Ana, Prestava; Drufovka Anton in Josipina soprogi, Miren; Erzetič Ivan r. Martina, Podpoznik; Erzetič Jožef Andrejev, Kožbana; Erzetič Karol r. Luke, S. Lorenc pri Nebljem; Fabijan Alojzij, Avber; Fabiani Anton, Kobdilj; Fabiani Jožef, Stanjel; Fabris pl. Konrad, St. Erjan; Falcič Jakob, Ajba; Federici Janez,

Grica; Figl Anton r. Antona, Pevma; Flego pl. Tereza rojena bar. Codelli, Gorica; Fogar Katerina rojena Cotič, Pevma; Fogar Alojzij, Pevma; Formentti bar. Jožef, Gorica; Frinta vd. Josipina, Gorica; Felan Sigismund, Rifenberg; Gabrijelčič Andrej, Plve; Gabrijelčič Anton, Sosič, Anihovo; Gironcola Ivna dediči: Franc, Jožef, Anton, Avgustin, Ana, Amalija in Tereza, Gorica; Ghitta Anton Ivanov, Stargora; Godina Danjel, Ajdovščina; Gomiščik Ivan, Zgomila; Gregorič Andrej r. Martina, Prvačina; Guntar Franc, Šmarje; Hmelak Franc, Lokavec; Bhenlohe kneginja Tereza, Devin; Huber Franc, Blo; Jakončič Anton Jožefov, S. Martin; Jakončič Anton r. Franca, S. Lovrenc pri Nebljem; Jakopič d. Jožef, Gorica; Jelen Franc Jožefov, Dobordob; Janko Matija, Bole; Juretič Andrej, Koborid; Ivančič Anton, Deskla; Kamer Karolina, Sežana; Kenda Marija omožena Močnik, Grahovo; Kljančič Anton Anonov, Podgora; Kocijan Andrej, Zerje; Kocijančič Andrej Andrejev, Podgora; Kodolja Jožef, Deskla; Lodič Adolf, Šmarje; Kofol Anton r. Petra, Cepovan; Konjodic Andrej, Plave; Kovačič Ignac, Sv. Moija; Kovačič Ivan, Idrija; Kovačič Jožef, Komen; Kragelj Franc, Lom; Kumar Jožef, Šempas; Lanthieri prof. Karol, Vipava; Lanthieri grofinja Helena, Roental; Lasiča Ivana dediči: vdova Tereza, Ivan in Karolina, Dolenja Vertojba; Lasič Andrej r. Jožefa, Renče; Lasič Jožef Jožefov, Gorenja Vertojba; Leban Franc, Černiče; Leban Jožef, Stopic; Lonassi šofija vdova, Gorica; Levi dr. Angel in Albert, Villanuova; Lempruch baronica Alice rojena Pober, Dunaj; Licen Ivan, Rifenberg; Lokar Anton, Ajdovščina; Lovisoni Don Jakob, Cervignan; Locatelli bar. Miha, Kormin; Lutzenberger pl. dr. Alojzij, Gorica; Macorig Alojzij r. Eduarda, Brazzano; Maganja Anton, Divača; Mahorčič Ferdinand, Naklo; Mahorčič Rajmund, Sežana; Makarovič Ivan, Morako; Makarovič Ivan, Avče; Makarovič Jožef, Bodrež; Malnič Franc vitez, Kanal; Marinčič Jožef r. Antona, Vitovlje; Marinelli pl. Ana roj. bar. Rossauer Gorica; Marizza Ivan in Alojzij r. Jakopa, Gorica; Maurovich dr. Josip, Gorica; Mlakar Ivan, Dolenji Novaki; Mondri Anton Antonov, Šempas; Morpurgo Anselm, Ločnik; Mozetič Anton, Renče; Mrevic Tomaž, Sv. Križ; Muha Anton, Lokve (Corgnalo); Musič Jožef, S. Martin; Nadalutti Anton, Pevma; Nanut Jožef r. Jožefa, St. Andrež; Nemeč Franc, Bilje; Nanut Jožef r. Ivana, St. Andrež; Obizzi Anton mejni grof, Gorica; Obizzi Avgust mejni grof, Orohovlje; Oblubik Franc, Krasno; Ostertag dr. Jožef, Sežana; Pace grof Viljem, Tupoglian; Pahor Ivan, Renče; Pagani vitez Franc, Vertoče; Pavletič Franc, Zagraj; Pavlin Stefan, Loka; Pečonko Anton, Rifenberg; Pečonko Jožef, Rifenberg; Pegan Jožef, Gabrije; Pellegriani Ana, Gorica; Peric Jožef Jožefov, Gradišče (Gradišca); Peric Andrej, Slivno; Peritz Matevž, Dobordob; Persič Anton Antonov, Vitovlje; Pertovt Andrej, Podlešče; Pignatari Franc, Černiče; Pignatari Ivan, Černiče; Pintar Jožef r. Matevža, Podsabotin.

Pipan Jožef, Škrbina; Ples Friderik, Devin; Poljšak Filip r. Franca, Šmarje; Poljšak Marija, Šmarje; Polley Anton in Oskar, Sežana; Pontou Matilda rojena Mayer, Gorica; Povšič Andrej, Ravnica; Princič Anton Antonov, Kozana; Princič Stefan, Vipolže; Premerstein dr. Ivan, Tolmin; Puppi grof Flaminij, Gorica; Radoicovich Amalija, Koper (Capodistria); Reja pl. Anton, Kozana; Reppitsch Marija roj. Battistig, Gorica; Rjavic Franc Francev, Vitovlje; Rjavic Just, Oseljan; Ritter bar. Evgenij, Oskar, baronica Elvina, Melanija, Olga, Gorica; Ritter pl. Karol, Gorica; Rieter Henrik, Trst; Rudež Alojzij, Kolblaglava; Ropper Jakob, Jožef, Karolina, Gorica; Savnik Anton r. Jožefa, Bilje; Savnik Jožef r. Jakopa, Bilje; Savnik Matevž, Bilje; Sbulz Anton, Gorica; Scala Peter, Trst; Scalmanini in družniki, Nabrežina; Scaramanga Franc, Sežana; Schweiger Franc, Gorica; Sfiligoj Anton r. Antona, Imenje; Sfiligoj Blaž Jožefov, Drnovik; Sfiligoj Blaž r. Gašparja, Drnovik; Sfiligoj Ferdinand r. Jožefa, Medana; Sfiligoj Jožef r. Ivana, Drnovik; Simič Jožef r. Mihela, Kožana; Skodnik Stefan, Škodniki; Società Assicurazioni Generali, Trst; Società ferroviaria meridionale, Dunaj; Società ferroviaria meridionale Dunaj; Società Filatojo (prejca), Ajdovščina; Soller Jožef, Bilje; Sorč Alojzij, Bole; Stabile-a pl. Antona dediči: vd. Karolina omož. Bozzini, Ernest, Emilija in Sofija omož. Battigi, Gorica; Staninčič Valentin, Bate; Stepančič Franc, Temaica; Slejko Anton, Velike Žablje; Štok Andrej, Dutovlje; Štolfa Valentin, Sežana; Strassoldo grofa Franc in Anton, Renče; Strelkeljna Franca dediči: Rozalija vd. Vičič, Karolina, Eduard, Ludovik, Ivana, Gorjansko; Strelkelj Jožef, Gorjansko; Strukelj Andrej, sv. Mihel; Šuligoj Martin r. Martina, Cepovan; Tacco bar. Rudolf, St. Erjan; Švara Friderik, Komen; Terkuč Ivan r. Nikolaja, Dolenje Cerovo; Tiber Karolina, Brje; Teuffenbach baronica Andrijana r. Sigismunda, Teuffenbach vd. baronica Antonija, Pevma; Topliker Anton r. Ivana, Osek; Toules Gustav, Nabrežina; Toroš Franc Mihelov, Medana; Toroš Franc r. Mihela, Medana; Toroš Celestin Alojzije, Medana; Toroš Miha r. Ivana, Medana; Turek Anton, Sepulje; Ucmam Valentin, Tomaj; Urbančič Jožef r. Antona, Brestje; Valentinčič Jožef, Plave; Velušček Anton, Zapotok; Velušček Kristijan, Kobačič; Vendramina Jožefa de-

diči, Biljana; Verizzo Ivan, Leopold, Alojzij, Gorica; Vilat Alojzij, Gorica; Vogel Tereza, Gorica; Wagen-trutz Josepina, Cerknjo; Winkler baronica Emilija, Tolmin; Zagar Franc, Žaga; Zbogor Stefan, Bodrež; Živic Jožef r. Valentina, Podsabotin; Zimic Andrej, Deskla; Zingg Robert, Trst; Živic Jožef, Skopo; Živic Blaž r. Ivana, Vitovlje; Zorzini Eduard, Gorica; Zottig Ivan Andrejev, Ločnik; Zuccato pl. Peter, Oseljan; Zuccato pl. Vicenc, Oseljan; Zucchiati Anton, Medana; Zavnik Franc, Miren; Žvokelj Franc, Čehovini.

„Slov. bralno in podporno društvo“ priredi 4. oktobra izlet v Renče, kjer se bo slovesno obhajal najvišji imendan presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Goriški pevci prosijo svoje tovariše za dežele, naj se navadijo za to priliko naslednje pesmi, ki se bodo skupno peale: cesarska pesem (Hribarjeva kantata), Jadransko morje, Jaz sem Slovan, Domovina, mili kraj, U boj. Skupna vaja bo tistega dne v Renčah koj po blagoslovu; a posamezni zbori naj se blagovoljno že doma pripravijo.

Družba sv. Mohora začela je razpošiljati svoje letošnje knjige, ki prinesejo Slovincem mnogo prezanimivega in koristnega borila. Nekdanji „Koledarček“ razširil se je tako, da mu po pravici pristojna imo „Koledar“ (za l. 1886), kajti razen navadnih koledarskih naznanil ter podučnega in zabavnega berila obsega imenik 29.590 udov, katerega števila družba do sedaj ni bila še nikoli dosegla. To je nasledek liberalnega butanja proti bratovščini, ki širi omiko med „barbari“. Kakor za časa sv. Metoda, tako tudi danes. Naši prijatelji, nemški liberalci, radi bi nam odvzeli še cerke, s katerimi so sestavljajo slovenske besede. Razen „Koledarja“ podari letos družba vsakomu udu še drugih pet knjig, namreč: Življenje Marije in sv. Jožefa, IV. snopič; Sveta brata Ciril in Metod, slovanska apostola; Zgodovina sv. katoliške cerkve, II. zvezek; Slovenski pravnik, III. snopič; Slovensko večernice, 39. zvezek. O posameznih knjigah danes ne moremo še govoriti, a splošno smemo reči, da Bog blagoslavlja slovensko stvar, ker je poštena in pravična. Rojaki, sezite po knjigah, ko jih dobite, in pridno jih prebirajte; v njih dobite vsakovratnega lepega poduka. Vsak družbenik dobi knjigo v tisti župniji ali dekaniji, kjer se je vpisal.

Preč. knezonadškofjski ordinarijat razposlal je dušnim pastirjem okrožnico, v kateri se jim naznanja naredba svete stolice v Rimu, da ona pobožnost, ki se je opravljala uže dve leti meseca oktobra, se je potrdila in zapovedala tudi za bodoči čas, dokler se ne prekliche. Ako se bo molil sv. rožni venec zajutra, naj se stori to med sv. mašo; ako se bo molil zvečer, naj se med tem izpostavi sv. Rešnje Telo in naj se vsak krat dodajo lavretanske litanije. Za vsak krat, ko se moli sv. rožni venec v cerkvi ali doma, če je kdo zadržan iti v cerkev, dovoljen je odpustek 7 kvadragen, vrhu tega pa še popolnoma odpustek pod navadnimi pogoji onim, ki vsaj 10 krat v meseci skupno v cerkvi ali doma odmolijo to molitev. Dušni pastirji določujejo, ob kateri uri dneva naj se pobožnost opravlja, in smejo namesto oktobra odločiti mesec november ali december, ako se jim primerno zdi. Natančneje govori omenjena okrožnica.

Nenavadna riba. Lemež (Vomer Gallus Cuv.?) riba čudne podobe, po strani sploščena, 1 1/2 meter dolga, 1/2 metra visoka, čelo zelo strmo, pri tleh tega mala usta in kraj teh oči, tehta 50 kilogramov, iz indskega morja doma, je brže ko skozi sueški kanal ali prekop v sredozemno in vz tega v jadransko morje priplavala. V Trziči (Monfalcone) so jo ribiči pretekli teden zasačili in v Gorico spravili. Ob svojem času se bo mogla v tukajšnjem deželnem muzeji nadeta (balzamovana) občudovati. L.

Učiteljsko društvo goriškega okraja je imelo dne 3. septembra t. l. glavno skupščino v Gorici. — Društvena pravila so se tu in tam dopolnila in v marsičem tudi premenila. Dajo se najbrže tiskati, kedar jih visoko c. k. namestništvo v Trstu odobri in potrdi, ter se razpošljejo vsem udom. — Sklenilo se je vložiti peticijo na visoki deželni zbor v istem smislu, v kakršnem je ona učiteljskega društva za tolimski okraj. — Predlog, naj bi se društvo oklenilo „Učiteljskega tovarša“, ako njegovo uredništvo sprejme nekatere pogoje, bil je sprejet z veliko večino glasov. — Po drugih manj važnih predlogih je bila volitev novega društvenega odbora. V ta so bili izvoljeni gg.: Tomaž Jug, Josip Copi, France Bajt, Anton Bajc in Ambrož Poniž.

Vabilo. Slovenski roditelji v Gorici, ki imajo otroke za vrt ali deklško šolo, se vabijo, naj jih dajo vpisati prihodnji teden. Prodoljne 28., 29. in 30. t. m. se bodo otroci vpisovali v šolskih prostorih v ulici sv. Klare h. št. 4. V šolo se bodo jemale tudi take deklke, ki so že kje drugod dovršile 1. razred, da prestopijo naravnost v drugi. Posebno udom podpornega društva naj hoda zavoda toplo priporočena. Ker ne dobivajo vsi „Soče“, prosimo rodoljube, naj dela vsakdo v svojem krogu, ker vsak zavoden rodoljub mora biti ogojiščo, s katerega se širi narodni opanj na vsi strani.

Vreme bilo je do včeraj tako prijazno, da je tiralo človeka po sili na prosto in na sprehod. Krasnejših dni si nismo mogli želeli za vendimo, in vender nismo bili veseli. Trte so zgubile listje in grozdje ni več zorelo. Vsakdo pobiral je žalostnim srcem pridelek, ki mu ga je pustilo dolgo deževje, ki si zdaj ni moglo opomoči brez listja, po katerem trta, rekel bi, diha ter krepki sebe in svoj sad. Zdaj pa imamo zopet dež.

Odvetničnik dr. Josip Stanič naznanja, da odpre te dni svojo pisarno v Gosposke ulici h. št. 15 nasproti gostilnici „pri treh kronah“. Da bo slovenskim strankam le slovenski uradoval in da tako morda venderle s časom pripomore našemu jeziku v uradu do prava, katero mu gre, se pri tako odločnem rodoljubu, kakoršen je g. Stanič, samo po sebi ume. V tem obziru smo v zadnjih letih mesto naprej, rekli bi skoro, kak korak nazaj storili. Skrajni čas je torej, da se naši nerodnjaki stvari z vso silo poprimejo. Priporočamo na drugi strani pa tudi našim rodoljubom, ne samo da si sveta tam iščejo, kjer si smejo zdatnega pričakovati, nego da tudi z narodnega stališča to podpirajo, ki si v sveto dolžnost štejejo, svoje moči narodni stvari posvetiti. Tak mož bo, kakor upamo, vkljub vsem zaprekam naš domačin, dr. Stanič.

Šolsko leto začne na državnih šolah v Gorici prihodnji četrtek 1. oktobra, a vpisovanje bo že prej. Pri tej priliki opominjamo svoje rojake, naj pošljejo sinove v šolo za nadaljnjo izobraževanje, ako jim je koliko mogoče, da olajšajo bodočnost sebi in narodu. Kdor noče, da bi sin veliko študiral, ampak le nekaj let za navadne potrebe v življenju, vpiše naj ga v realko, kdor želi sina više spraviti, naj ga da na gimnazij. Sami si moramo stvariti svoje razumnstvo, drugače je ne bomo imeli.

„Slovenski Narod“ v Ljubljani imel je tiškovo pravdo pred ljubljanskimi porotniki. Tožil je list g. Matija Jonko, župan bolški in deželni poslanec goriški, radi žaljenja časti po nekaj dopisih, ki so tožitelju hude reči očitali. Preslišanih bilo je okolo 20 prič iz Bolca in bolškega okraja. Po tridnevni obravnavi bil je „Slov. Narod“ nekriv spoznan. „Slovenec“ meni, da ta pravda se bo nadaljevala v Gorici, ker so baje pri obravnavi prišle reči na dan, o katerih e. k. državno pravdnstvo ne more molčati. Ljubljancani so se močno pohujševali nad umazanim perilom iz soške doline.

„Corriere“ je pravi mož. „Sočinim“ čitateljem je znano, kako je „Corr.“ obiral krčmarico pri Nemcih na Trnovem, ker ni hotela dati piti nekim goriškim mladim, ter nekako očital jej naravno napekost. Današnji dopis s Trnovega pojasnjuje, da oni goriški mlečniki so bili v takem stanu, da jim krčmarica kot skrbna gospodinja in mati ni smela dati vina. In za to svoje krščansko delo usmiljenja dobila je tako — židovsko hvalo! Po tem naj vsakdo sodi druge enake dražljive spise v goriškem nemško-židovskem „Corrieru.“

Tramvaj iz Gorice na Trnovo se bo poskušal prihodnji teden. Svojim rojakom, ki so ob cestah, ali ki srečajo veliki stroj ali masino in komisijo, ki jo bo spremljala, priporočamo, naj se vedejo dostojno, da si pridobijo pri tujcu spoštovanje, čast in zaslužek.

Goriško pokopališče. — Ranjki Viljelm pl. Ritter zapustil je obilo premoženja in zapuščenici storili so vse, kar je mogoče, da bi ga slovesno pogrebili in napravili mu dostojen grob. Kupili so na goriškem pokopališču za drag denar nepremočljiv (impermeabilen) grob, ki je še stroho krit. Dva meseca po pogrebu so grob odprli in našli v njem vode, 22 centimetrov na visokem. To smo poizvedeli iz verodostojnega vira in potrjuje, kar je „Soča“ o pokopališču že pred leti pisala.

Iz Koborida. Vpisovanje kakor tudi začetek šolskega leta 1885/6 se začne na tukajšnji e. k. pripravljalnici za učiteljska dne 2. oktobra t. l.

Podmelska čitalnica priredi v nedeljo dne 27. t. m. „besedo“ se sledečim sporedom: 1.) Petje: „Zvezna“. 2.) Nagovor. 3.) Petje: „Domovini“. 4.) Deklamacija. 5.) Petje: „Triglav“. 6.) Trogovor: „Pravo junastvo“. 7.) Petje: „Mlatiči“. 8.) Igra: „Župan“. 9.) Petje: „Lahko noč“. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina 10 kr. Posebnih povabil ne bo.

Razglas. Dne 1. novembra tek. leta začne se na slovenskem oddelku tukajšnje deželne kmetijske šole nov tečaj za l. 1885-1887. Kmetovalci, ki hrepené po višji omiki v kmetijstvu, naj oglasijo svoje sinove za sprejem v to šolo. Glavni pogoji za sprejem so: a. dokončano 15 leto; b. trdno zdravje, c. dobro нравno obnašanje, d. dokaz po sprejemnem izpitu, da zna prosilec brati, pisati in računati. Prošnje naj se podajo do 15. oktobra t. l. v odstvu slovenskega oddelka deželne kmetijske šole in priložiti jim je 1. krstni list; 2. zdravniško spričevalo, da je prosilec zdrav in da so mu cepljene kože; 3. spričevalo pravnega vedenja. Za goriške deželne je razpisanih 8 štipendijev po 100

gld. na leto; podelé se pa samo sinom nepremožni kmetovalcev. Kdor ne prosi samo za sprejem v šol, ampak tudi za podelitev štipendija, naj to razločno omeni v prošnji. Šola ima tudi svojo spalnico za učence. Vodstvo bo skrbelo, da bodo dobivali učeni zadostno zdrave hrane po posebnem najemniku, kteremu bo plačevati za to okolo 10 gl. na mesec. Opazuje se, da dobivajo učenci za važnša kmetijska del primerne nagrade, ktere dosežajo v celem letu kaki 30 gld.

Začasna kapela na goriškem pokopališču. Ke je bilo ljudstvo vajeno kapeli na starem pokopališču i ker imajo celo gorske vasi na mnogih krajih cerkev a kapelo na svojem pokopališču, premišljevali so neka teri dobro misleči goriški meščani, kako bi se dal napraviti vsaj začasna kapela na mestnem pokopališču. Mestni župan dr. Maurovich, kateremu je gmotni in duševni dobiček mesta na arci, sprjaznil se je kmalu s to mislijo in postavil je v proračun za bodoče leto 1000 gld. v napravo take začasne kapele. Pač ni dvomiti, da oni mestni očetje, ki znajo ceniti versko čut ljudstva in moč verskega prepričanja v javnem življenju, bodo podpirali županaov nasvet in da se ne dajo ostrašiti radi malega stroška, ki ga kapela puzaróči mestnemu zakladu. Gmotna zguba dá obilen estetičen in moralen dobiček, ki bo za mnogo preseagal stroške. Težavno bi bilo morda prašanje, kje naj se postavi kapela. Menimo, da najpripravnejši in najcenejši prostor bi bil pod oboki (arkadami) ob zidu. Ko se bo zidal nov obok, naj se pastu za grob 1. in 2. vrste enaka višava v tleh, da bodo tla ravna. Te naj se ukusno obzida od vseh strani in začasna kapela je gotova. Mesto ne potroši pri tem niti beliča, ker dobijo se ljudje, ki plačajo dvojno in trojno takso, ako vejo, da nad njih grobišči bo kapela, v kateri se bo maševalo. Ako bi pa v resnici bilo potrebno, da bi se kaj doplačevalo, poznamo mestne ljudi, ki bi nabirali in bi nabrali, kar je treba, da bi mestna blagajna ne trpela. Sicer pa menimo, da mestna denarnica, ki ima denara za mnoge druge reči, ki se morda veliko manjše važnosti, bi ne smela biti skopa, ko je treba ustreči verskemu čutu občinstva, ampak bi morala posnemati mestnega župana, ki je osebno uže privolil 1000 gld. v navedeni namen.

V pojasnilo. V 36. št. „Soče“ bil je dopis iz Gorice, v katerem dopisnik popisuje vtis, ki ga je nanj napravila skušnja v zavodu gluhomov. Med drugim opazil je, da slovenski gojenci veliko jasneje govorijo nego laški ter vpraša, od kod neki ta prikazen? Ta prikazen izvira od tod, ker so duševne in organične zmožnosti slovenskih gojencev bolje razvite nego pri laških gojencih. Protí koncu svojega dopisa se g. pisatelj pohujšuje, ker je g. vodja poslušalce samo italjanski nagovoril in ne tudi slovenski. Poizvedeli smo od merodajne strani, da bi bil g. vodja prav rad tudi slovenski govoril, ko bi ne bilo uže tako kesno, in ko bi bilo med zbrano gospodo vsaj nekoliko slovenskih odličnjakov veljakov, kajti g. vodje govor veljal je, kakor smo zvedeli, v prvi vrsti odločevalnej gospodi. V svojem govoru je g. vodja zagovarjal novo organizacijo zavoda in dokazoval potrebo izključljivo oralne metode pri poučevanju, ki se je preteklo šolsko leto s tako dobrim uspehom vpeljala. Toliko v pojasnilo onega dopisa. A.

Tramvaj na par pouzročil je v Bradfordu na Angleškem veliko nesrečo. Mašina ali stroj odtrgala se je od drugih vozov ter je drla ko blisk proti mestu po precej strmi cesti navzdol. Zdrobila je najprej neki voz ter zmečkala na mestu konja in one, ki so bili na vozu; nekega blizu stoječega moža je pa tako poškodovala, da je kmalu potem umrl. Zmečkala je potem še enega konja, podrla nekoliko stebrov, zapodila vse ljudi s ceste v beg ter je slednjič obstala pred neko kišo v mestu, kjer je trčila ob tlak. Mnogo vozov in ljudi ušlo je za en las naglemu koncu.

Štejem si v dolžnost naznaniti sl. občinstvu, da sem odprl svojo

ODVETNIŠKO PISARNO

v Gosposki ulici št. 15, nasproti gostilnici „pri treh kronah“

Dr. Josip Stanič.

POTNIKE IN BLAGO

spravlja v **Ameriko**

najbolje in najceneje
Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratringh, št. 9
(Najstarejša firma te vrste.)

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter ravnatelj, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa čó se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Schubmarle, Gospoda pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani. Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spominim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspeh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolozni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo z vsem spoštovanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsno in pljučno bolečino; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovinih se nahajajoči soki in širopi.

Kri čistilne kroglice, e. kr. priv., ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega tolesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaznem želodci, jetrnih in obistnji boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 5 kr. Manje od enega zavoja se s pošto ne razpošila.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem in Adresa je:

Lekarna TRNKOCZY-ja na Mestnem trgu v Ljubljani.

Priporočilo.

Preč. gg. mašnike opozarjam na prav praktičen zapisnik sv. maš (liber intentionum) v veliki osmerki, v pol platnu vezan, kterega sem nedavno prejel.

Ob enem priporočam svojo bogato in raznovrstno zalogo cerkvenih tiskovin.

M. Coppag,
prodajalnica papirja v semeniški ulici 12, s podružnico v Rašteljih št. 20.

NAJNIZJE CENE.

O ZAČETKU ŠOL
priporoča

COPPAG-EVA PAPIRNICI

Z GLAVNO ZALOGO V GORICI S PODRUŽNICO
v semeniški ulici 12 v Raštelji 20

svojo bogato zalogo, v kateri se prodaja na drobno in debelo vsaktero šolsko in risarsko orodje, kakor tudi šolske knjige za spodnje e. k. gimnazije in realke, za deške in dekliške vadnice, in za ljudske šole v mestu in na deželi.

Prekupci dobé poseben odbitek.

NAJNIZJE CENE.

ŠOLSKE KNJIGE.